

Setting up the midrash

1. Amos 5:8-12

(ח) עֲשֵׂה כִימָה וְכִסִּיל וְהַפֶּה לְבַקֵּר צִלְמוֹת יוֹם לַיְלָה הַחֲשִׁיף הַקּוֹרָא לְמֵי־הַיָּם וַיִּשְׁפְּכֶם עַל־פְּנֵי הָאָרֶץ ד' שְׁמוֹ: ס

(ט) הַמְבַלִּיג שֶׁד עַל־עֵז וְשֶׁד עַל־מִבְצָר יָבוֹא:

(י) שְׁנָאוּ בִשְׁעַר מוֹכִיחַ וְדָבַר תְּמִים יִתְעַבּוּ:

(יא) לָכֵן יַעַן בּוֹשְׁסֵכֶם עַל־דָּל וּמִשְׁאֵת־בֵּר תִּקְחוּ מִמֶּנּוּ בְּתֵי גְזִית בְּנֵיתֶם וְלֹא־תִשְׁבוּ בָּם פְּרִמֵי־הַקָּמָד נִטְעַתֶם וְלֹא תִשְׁתּוּ אֶת־יַיִנָּם:

(יב) כִּי יִדְעֵתִי רַבִּים פְּשָׁעֵיכֶם וְעַצְמִים חֲטָאתֵיכֶם צָרְרִי צְדִיק לִקְחֵי כֶּסֶף וְאֶבְיוֹנִים בִּשְׁעַר הַטּוֹ:

⁸He makes the Pleiades and Orion, and He transforms into morning the shadow of death, and day into night He darkens, He summons the water of the sea and spills it across the land; Gd is His Name.

⁹He strengthens destruction against the mighty, and destruction will come upon the fortress.

¹⁰They hate the educator at the gate, and the speaker of completeness they abhor.

¹¹Therefore, because you trampled the needy and took grain from him, you have built houses of hewn stone and you won't dwell in them, you have planted desirable vineyards and you will not drink their wine.

¹²For I know your rebellions are many and your sins are great, besiegers of the righteous, collectors of ransom, warping the [justice of the] needy at the gate.

2. Talmud, Berachot 51b

אלמלא חמה של כסיל - לא נתקיים עולם מפני צינה של כימה, ואלמלא צינה של כימה - לא נתקיים עולם מפני חמה של כסיל.

If not for the heat of Orion, the world could not withstand the cold of the Pleiades. If not for the cold of the Pleiades, the world could not withstand the heat of Orion.

3. A Berber Adage http://en.wikipedia.org/wiki/Pleiades_in_folklore_and_literature

4. The Gate

- Bereishit 19:1 – Lot at the gate
- Bereishit 34:20 – The gate of Shechem
- Devarim 16:18 – Judges at the gates of your cities
- Devarim 21:19 – The rebellious son at the gate
- Ruth 4:1 – Boaz at the gate

5. Talmud, Rosh haShanah 11b-12a

"בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחדש." רבי יהושע אומר: אותו היום שבעה עשר באייר היה, יום שמזל כימה שוקע ביום ומעינות מתמעטין, ומתוך ששינו מעשיהן - שינה הקב"ה עליהם מעשה בראשית, והעלה מזל כימה ביום, ונטל שני כוכבים מכימה, והביא מבול לעולם...

"In the 600th year of Noach's life, the second month, the 17th of the month" – Rabbi Yehoshua said: It was the 17th of Iyar, when the *maza* of the Pleiades sets during the day and the springs shrink. Because they altered their deeds, Gd altered Creation and elevated the *maza* of the Pleiades during the day, and took two stars from the Pleiades and brought a flood to the world...

Our midrash

6. Midrash, Bereishit Rabbah 31:3

ויאמר אלקים

- "שנאו בשער מוכיח ודובר תמים יתעבו" דהוה אמר להון "ריקים! אתם מניחין מי שקולו שובר ארזים ומשתחויים לעץ יבש!"
- ולפי שהיו שטופים בגזל נימוחו מן העולם שנאמר ויאמר אלקים לנח קץ כל בשר בא וגו'.

"And Gd declared"

- "They hate the educator at the gate, and the speaker of completeness they abhor" – for he said to them, "Empty ones! You abandon the One whose voice smashes cedars, and you bow to a dead tree!"
- And because they were flooded in theft, they were wiped from the world, as it is stated, "And Gd said to Noach: The end of all flesh has come, etc."

How many sins?

7. The sins identified

Bereishit 6:2 – Taking women by force

Bereishit 6:5 – Great evil in the land

Bereishit 6:11 – Land is destroyed before Gd

Bereishit 6:11 – Land is filled with *chamas*

Bereishit 6:12 – Land is destroyed

8. Bereishit 6:13

וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים לְנֹחַ קֵץ כָּל־בָּשָׂר בָּא לִפְנֵי כִּי־מָלְאָה הָאָרֶץ חָמָס מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מְשַׁחֲתֶם אֶת־הָאָרֶץ:

And Gd said to Noah: The end of all flesh has come before Me, for the land is filled with *chamas* before them.

Behold, I am destroying them with the land.

9. Talmud, Sanhedrin 57a

תנא דבי רבי ישמעאל: בכל מקום שנאמר השחתה אינו אלא דבר ערוה ועבודה זרה

It was taught in the yeshiva of Rabbi Yishmael: Wherever *hashchatah* is mentioned, it is only immorality and idolatry.

10. Nachmanides to Bereishit 6:13

חמס - הוא הגזל והעושה. ונתן לנח הטעם בחמס ולא הזכיר השחתת הדרך, כי החמס הוא החטא הידוע והמפורסם, ורבובתינו אמרו (סנהדרין קח א) שעליו נתחתם גזר דינם. והטעם מפני שהוא מצוה מושכלת אין להם בה צורך לנביא מזהיר, ועוד שהוא רע לשמים ולבריות. והנה הודיע לנח החטא שעליו בא הקץ הגיע הצפירה:

Chamas – This is theft and corruption. Gd gave Noah the reason of *chamas* and did not mention destruction of the path, for *chamas* is the known and publicized sin, and our masters have said that for this sin their verdict was sealed. The reason is that it is a rational mitzvah, without need for a prophet of warning. Further, it is bad for Heaven and for other creatures. Gd informed Noah of the sin for which the end was coming, the morning had arrived.

11. Yechezkel 7:10

הַיּוֹם הַיּוֹם הַבֹּאֵה בָּאָה יִצְאָה הַצִּפְרָה צֶץ הַמִּטָּה פָּרַח הַדָּוָן:

Behold, the day comes, it has arrived, the morning has come, the rod has blossomed, the villain has flowered.

Summary

Message:

- The third of four explanations of "the land was full of *chamas*" – No one would listen to instruction
- There were many sins, but the intuitive and doubly-sinful *chamas* was the one for which they were punished

Methods: Borrowing from Amos; Teaching us of multiple sins

Moral: When people refuse to listen to the educator, Gd declares Enough